

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

EVA PLEVOVÁ

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ - TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMICKÉ ŽURNALISTIKY

Současné kulturní zázemí města Ostravy a jeho rozvoj

The current cultural background of the city of Ostrava and its development

Student: Eva Plevová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Lenert Ph.D., MBA

Ostrava 2011

Katedra Ekonomické žurnalistiky

Akademický rok 2010/2011

Zadání bakalářské práce

Student: Eva Plevová

Studijní program: Hospodářská politika a správa

Studijní obor: Ekonomická žurnalistika

Téma: Současné kulturní zázemí města Ostravy a jeho rozvoj

Current cultural foundations and development of city of Ostrava

1. Úvod
2. Ostravské kulturní klima
3. Rozvoj kultury města Ostravy do roku 2020
4. Využití řešené problematiky v žurnalistice
5. Závěr

Vedoucí bakalářské práce:

Datum zadání: 26. listopadu 2010

Datum odevzdání: 11. května 2011

vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 a č. 2 jsem převzala.

V Ostravě dne 11. května 2011

Eva Plevová

Obsah

1. Úvod.....	6
2. Ostravské kulturní klima	9
2.1. Ostravské divadelnictví.....	10
2.2. Kulturní festivaly	15
2.3. Ostravské kulturní instituce	Chyba! Záložka není definována.
3. Rozvoj kultury města Ostravy do roku 2020.....	22
3.1. Kandidatura Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015.....	22
3.1.1. Hlavní investiční záměr projektu Ostrava 2015	24
3.2. Projekt Nové Vítkovice	26
3.3. Strategický plán rozvoje města.....	29
4. Využití řešené problematiky v žurnalistice	33
4.1. Rozhovor s primátorem Petrem Kajnarem	34
4.2. Výzkum mezi 144 občany trvale žijícími v Ostravě.....	38
4.3. Ostravská křivda aneb titul Evropské město kultury 2015.....	40
4.4. Anketa	41
4.5. A jak to vidím já?	43
5. Závěr.....	44
Seznam použité literatury	46
Seznam zkratk	
Seznam obrázků	
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1. Úvod

Ostrava, ocelové srdce republiky. Tak znělo politikou a médii pěstované klišé druhé poloviny minulého století. A bohužel ještě dnes mnohým Ostrava asociuje velkoměsto tvrdé dřiny. Je to samozřejmě dáno desítkami let, kdy do Ostravy nemířili lidé za kulturou, krásou a odpočinkem. Do Moravskoslezského regionu se jezdilo za prací v dolech, hutích a železárnách. Proto spojení Ostravy a kultury může být ještě dnes pro mnohé úsměvné. Na druhou stranu nikdo nemůže zpochybnit vysokou úroveň ostravských divadel, hudebního života nebo některých rozhlasových a televizních pořadů. Ostrava je městem se dvěma univerzitami, mnoha uměleckými institucemi, městem, které má za sebou bohatou kulturní minulost a před sebou progresivní budoucnost.

„Ostrava, vždy příliš daleko od hlavního města, si vytvořila svébytného genia loci, jehož základem se stala nutnost spoléhat se především na sebe samu. Stále ovšem přežívá jako synonymum těžkého průmyslu a černého uhlí, nikoli jako centrum kultury a vzdělání. Někdejší nevýhody ale přinášejí i nové naděje na revitalizaci míst, která dosud odolala sociálnímu inženýrství, kolektivizaci i tlaku globalizace.“¹ Toto vyjádření, sepsané při příležitosti ostravské kandidatury na titul Evropské hlavní město kultury 2015, pochází z pera bývalého prezidenta České republiky Václava Havla. Jedná se o text, který vystihuje svébytnost a rázovitost Ostravy, a přitom nezpochybňuje její kulturní potenciál.

Cílem této bakalářské práce je zmapovat aktuální podobu kultury města Ostravy, přiblížit kulturní infrastrukturu města a nastínit možnosti jeho rozvoje. Dnešní Ostrava se musí vypořádat se svou industriální minulostí – problémových okruhů, které s tím souvisí, je přitom mnoho. Tato práce tedy upozorňuje také na slabiny, které mohou vývoj Ostravy značně omezit.

¹ HAVEL, V. *Ostrava Černá louka*. 2009. s.17.

Bakalářská práce se skládá mimo úvodu a závěru ze tří kapitol, jež jsou dále tematicky členěny. První ze tří kapitol s názvem Ostravské kulturní klima mapuje současný stav kultury na Ostravsku, popisuje zdejší kulturní infrastrukturu a kulturní specifika tohoto „rázovitého“ kraje.

Do kulturního zázemí města jednoznačně patří divadelní scéna. Ta je tvořena Divadlem Antonína Dvořáka, Divadlem Jiřího Myrona, Divadlem Petra Bezruče, dále pak Komorní scénou Aréna s velmi charakteristickým repertoárem či Divadlem loutek, které se může pyšnit (nejen) originálním architektonickým řešením. Theatrum Ostraviensis vyprodukovalo během let mnoho kvalitních hereckých osobností, jejichž sláva přerostla pomyslné hranice Moravskoslezského regionu. *„Toto město totiž nebylo ve své historii nikdy pouze hornickým městem, ale také místem, kde před druhou světovou válkou maloval Oskar Kokoschka, hráli Igor Stravinskij, Sergej Prokofjev nebo Paul Hindemith.“*²

Výrazné rysy na kulturní tváři Ostravy tvoří i mnohé festivaly. Za nejvýznamnější z nich lze považovat Colours of Ostrava – mezinárodní hudební festival s hvězdnými kapelami ze všech koutů světa. Právě tento festival hlásá do světa, že Ostrava, ta údajná černá Ostrava, je městem dynamickým a barevným. V Ostravě se pořádají i mnohé další významné festivalové události, jejichž popis je taktéž obsažen v kapitole Ostravské kulturní klima.

Další kapitola této bakalářské práce, nazvaná Rozvoj kultury města Ostravy do roku 2020, se zaměřuje na tři důležité oblasti. V první řadě se zde nachází popis projektu Kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015. Jedná se o projekt, který stmelil a aktivizoval různorodé skupiny ostravského obyvatelstva podporující rozvoj zdejší kulturní sféry. Plány a aktivity, které byly představeny v rámci projektu EHMK 2015, jsou dle odborné veřejnosti i obyvatel Ostravy zajímavé a přínosné pro zvýšení turismu v rámci Moravskoslezského kraje. Relativně velký prostor je zde věnován také hlavnímu investičnímu záměru – projektu Klastř Černá louka.

² LIPUS, R. *Scénologie Ostravy*. 2007. s.17.

Další část se zabývá projektem „Nové Vítkovice“, který má za cíl oživit Národní kulturní památku Dolní oblast Vítkovic, jejíhož genia loci vyzdvihl Václav Havel. Tato industriální oblast se stala výrazným identifikačním prvkem města, nesoucím v sobě regionální image a identitu.

V třetí části kapitoly Rozvoj kultury města Ostravy do roku 2020 se nacházejí informace týkající se budoucího vývoje moravskoslezské metropole a možného využití jejího potenciálu. Údaje jsou čerpány především z dokumentů vydaných statutárním městem Ostrava, které poskytují analýzu současných potřeb města, zkoumají jeho možné příležitosti, ale upozorňují také na nevýhody tohoto specifického kraje.

Praktická část bakalářské práce je věnována různým názorům na ostravské kulturní klima a přináší možné varianty pro zpracování řešené problematiky v médiích. Prostřednictvím rozhovoru vyjádřil své mínění o zdejším kulturním zázemí primátor města Ostravy Petr Kajnar. Řešená problematika je dále aplikována do ankety, která reflektuje názory Ostravanů na kulturní podmínky, které jim město nabízí, a odráží jejich pocity vůči kandidatuře Ostravy na titul EHMK 2015. Subjektivní názor autora bakalářské práce je pak vyjádřen v podobě fejetonu.

2. Ostravské kulturní klima

„Ostrava je město, kde se kultura nejen konzumuje, ale kde také vzniká. V Ostravě vyrůstají, studují, žijí a tvoří jak umělci interpretační, tak spisovatelé, básníci, malíři, výtvarníci, choreografové, režiséři, architekti, a další. Ti všichni formulují autenticitu města, zpětně tím ovlivňují jeho život, podobu, životní styl, reflektují a pěstují jinakost Ostravy.“³

Nyní se zaměříme na aktuální kulturní zázemí, kterým Ostrava disponuje. Nutno říci, že kultura v Ostravě je rozsáhlá, toto město nabízí mnoho kulturních institucí, pořádá velké množství kulturních akcí a má velmi rozvinutou uměleckou sféru. V této části práce jsou informace prioritně zaměřeny na nejdůležitější a nejrepresentativnější události statutárního města Ostrava.

Výrazným prvkem ostravského kulturního života je divadelnictví, proto je této oblasti zasvěcena hned úvodní (a také nejdelší) část první kapitoly. Ostravská divadelní scéna je bezpochyby unikátní, což každoročně potvrzují i divadelní odborníci, podrobně sledující výtvoř o ostravského divadla na festivalu OS- TRA –VAR. Zdejší divadelní scénu lze nazvat mnoha přívlastky – netuctovou, osobitou, stále hledající, ale každopádně můžeme hovořit o divadle s precizní režisérskou i hereckou prací. O divadle, které se nebojí nových neověřených titulů ani začínajících divadelníků, a které svého diváka stále zneklidňuje, vybízí ke konfrontaci a vyzývá k přemýšlení. Nyní si tedy přiblížíme konkrétní divadelní instituce, které se v Ostravě nacházejí.

³ KOPECKÝ, Č. Ostrava 2015: Zpráva o činnosti. 2010. s. 3.

2.1. Ostravské divadelnictví

Nejdříve se budeme zabírat divadelní scénou, jež má pro Ostravu zřetelně reprezentativní a oficiální charakter. Jedná se o Národní divadlo moravskoslezské, jehož produkce je zaměřena hlavně na klasická díla světově uznávaných autorů. Dnes v tomto největším a zároveň nejstarším ostravském profesionálním divadle působí čtyři stálé umělecké soubory – opera, činohra, opereta a balet. Národní divadlo moravskoslezské sídlí ve dvou budovách, a to v Divadle Jiřího Myrona, kde se hrají operetní, muzikálové, činoherní a baletní inscenace, a v Divadle Antonína Dvořáka, kde diváci mohou zhlédnout představení opery, činohry a baletu. Publikum těchto divadelních scén tvoří diváci nejen z Ostravy, ale také z okolí města a přilehlých oblastí či regionů. Ročně navštíví představení v Národním divadle moravskoslezském okolo 200 tisíc diváků.

Podívejme se teď na jednu ze scén NDM, konkrétně na **Divadlo Antonína Dvořáka**. Stavba tohoto divadla, tedy původní budovy divadla, započala již na přelomu devatenáctého a dvacátého století. Novobarokní budova městského divadla s honosnou výzdobou, malbami a sousošími pak byla slavnostně otevřena v roce 1907 a nesla (samozřejmě) německý název Stadttheater. „*Těžko bychom hledali v českých zemích bizarněji situovanou budovu městského divadla, než právě v Moravské Ostravě. Původní stavba od vídeňského architekta Alexandra Grafa je totiž posazena na silné betonové základové desce v těsné blízkosti nad zasypanou jámou Antonín. Vlastně celý střed města jako by byl kulisou, jevištěm sui generis, na povrchu monumentální paláce bank, pojišťoven, ředitelství, a desítky a stovky metrů pod nimi v úzkých štolách, v prachu, horku a špíně to skutečné, to podstatné, z čeho město povstalo.*“⁴ Dva paralelní světy tak blízko sebe, a přitom tak vzdálené. Svět kultury, všední i nevšední zábavy pro obyvatele města Ostravy, svět divadelních představení nahoře a svět potu a dřiny dole.

Vraťme se ale zpět k Národnímu divadlu moravskoslezskému v současném období. Svou úrovní se tato divadelní scéna řadí ke špičce českého divadelního umění, což dokládají jak ocenění na divadelních festivalech, tak zájem domácích

⁴ LIPUS, R. *Scénologie Ostravy*. 2007. s.11.

i zahraničních inscenátorů, choreografů a sólistů, kteří by rádi spolupracovali s tímto divadlem. Každoročně uvádí Divadlo Antonína Dvořáka spolu s Divadlem Jiřího Myrona téměř dvacet premiér, z toho 4 až 6 operních, zpravidla 8 činoherních, dvě baletní a až šest operetních. Komorní inscenace se uvádí ve zkušebně Divadla Antonína Dvořáka a výjimečně i na jevišti divadla Jiřího Myrona. Činoherní soubor Národního divadla moravskoslezského pořádá každoročně spolu s dalšími ostravskými divadly (tedy Komorní scénou Aréna, Divadlem Petra Bezruče a Divadlem loutek) již 14 let Festival ostravských činoherních divadel OST-RA-VAR. Konkrétně tomuto festivalu se budeme věnovat v bakalářské práci později.

Obr 2.1. - Divadlo Antonína Dvořáka

Zdroj: fotoarchív Robert Šimčík

Nyní se zaměříme na druhé nejstarší ostravské profesionální divadlo, které vzniklo těsně po válce, a to v roce 1945. Řeč je o **Divadle Petra Bezruče**. V té době však ještě neslo název Kytice a bylo určeno především mladému publiku, což (na rozdíl od názvu) přetrvalo dodnes. Během let divadlo několikrát změnilo adresu i název. Nejdříve byla divadelní prkna “Bezručáků” na Masarykově náměstí v budově bývalého Divadla loutek, později se sídlo přesunulo na Přívozkou ulici a herci

působili v budově Katolického domu. Na přelomu padesátých let se divadlo znovu přestěhovalo a jeho působištěm se stal nově postavený Dům kultury. Občasná a nahodilá představení byla v té době nahrazena již pravidelným činoherním programem. Už tehdy si divadlo začalo získávat svou výjimečnou pověst, dosáhlo mnoha úspěchů a stalo se uznávanou divadelní scénou nejen u nás, ale i v zahraničí. V roce 1990 došlo k podstatné změně a z velkého divadelního sálu kulturního domu bylo divadlo přesunuto do podstatně skromnějších poměrů na ulici 28. Října, kde sídlí dodnes. Cílem bylo vytvořit divadlo studiového typu, kde vznikne co nejintenzivnější kontakt s diváky, kteří tak budou přímo v centru dění netradičních inscenací.

Repertoár divadla se soustřeďuje téměř výhradně na činoherní inscenace, i když se zde čas od času s úspěchem uvádějí i představení muzikálového charakteru. Jak jsem zmínila výše, Divadlo Petra Bezruče bylo vždy spojováno s mladým publikem. Je to mimo jiné tím, že tato scéna vždy uváděla více současných autorů než ostatní divadla. Významnou roli také hraje specifická poetika divadla, která je blízká především divákům mladších ročníků. „*Divadlo vytrvale předkládá nelítostný obraz syrové reality, nepříkrašlované kruté reality současného světa, z něhož mladí hrdinové utíkají do světů alkoholu, drog, násilí, počítačů, fikcí. Tento obraz koresponduje s prostředím nepřívětivé ostravské průmyslové aglomerace, která je stále ještě poznamenána rezidui socialistické industrializace, ale také s očekáváním mladého ostravského publika.*“⁵ Divadlo navíc dává první umělecké příležitosti mladým režisérům, absolventům herectví Janáčkovy konzervatoře a vysokých uměleckých škol, jako jsou např. JAMU či DAMU. V posledních letech je s DPB spojena řada hereckých osobností, z nichž některé získaly celostátní ocenění. Jako příklad mohu uvést Richarda Krajča, Lucii Žáčkovou či Norberta Lichého.

Opět se přesuneme do centra Ostravy, kde zaměříme svou pozornost na další divadelní instituci - **Komorní scénu Aréna**. Aréna patří k nejmladším a zároveň také nejmenším divadelním scénám v České republice. Vznikla na půdě někdejšího Divadla hudby, ale postupem času si divadelní scéna realizovala vlastní uměleckou

⁵ ŠTEFANIDES, J. *Bílá kniha: 17 příběhů z ostravské kulturní historie*. 2009. s.79.

koncepti, jejíž osobitost, specifičnost a ráznost je dodnes neodiskutovatelná. V roce 1991 došlo tedy k osamostatnění divadla, které přijalo nový název Komorní scéna Aréna a transformovalo se do podoby mnohožánrové umělecké scény.

„Komorní scéna Aréna se od počátku formovala jako divadelní laboratoř nejmladšího herectví bez jakýchkoliv zátěží divadelních tradic, zpočátku vstřebávající ty nejlepší zisky ostravského amatérského divadla.“⁶ Aréna navázala na tradici malých generačních divadel a její profesionální činoherní soubor nabízí dnes zejména mladému publiku nonkonformní představení studiového typu, stejně jako Divadlo Petra Bezruče je tedy zaměřena hlavně na středoškolské a vysokoškolské diváky.

Svůj zatím největší triumf divadlo slavilo v roce 2003, kdy adaptace Bulgakovy novely *Psí srdce* zvítězila v kategorii Nejlepší inscenace roku. Výrazná herecká osobnost a jeden z největších talentů Arény, Michal Čapka, získal téhož roku také ocenění. Jednalo se o cenu Alfréda Radoka, která mu byla udělena za famózní „Mužský herecký výkon“ taktéž ve hře *Psí srdce*. *„Těmito vavříny ověčené divadlo se po úspěšném desetiletí přestěhovalo do zbrusu nové divadelní budovy, v níž od sezóny 2005/2006 Aréna pokračuje ve svém zápase o umělecky hodnotné a divácky přitažlivé inscenace.“⁷* Se zdejším souborem již pracovala řada renomovaných a zkušených režisérských osobností, ale Aréna dává šanci k uplatnění také mladým nadějným talentům, ať už hereckým či režisérským. Vedle vlastních inscenací nabízí divadlo mnoho zajímavých hudebních pořadů, organizuje diskusní večery a na své scéně uvádí i vzdělávací pořady pro děti a mládež.

Další scénou, jež neodmyslitelně patří k ostravské divadelní kultuře, je **Divadlo loutek**. To se nachází v originálně architektonicky řešené budově v centru Ostravy na okraji Černé louky a jedná se o moderní sídlo, plně vyhovující i nejnáročnějším požadavkům inscenátorů. Od počátku se tato divadelní instituce vyznačovala ctižádostí nebýt jen klasickým loutkovým divadlem pro děti a mládež, ale zaujmout také starší publikum, což se mu nepochybně daří. Divadlo loutek dnes

⁶ ŠTEFANIDES, J. *Bílá kniha: 17 příběhů z ostravské kulturní historie*. 2009, s.79.

⁷ Historie divadla, [online]. 2010. Dostupný z WWW: <<http://www.divadloarena.cz/divadlo/historie/>>.

přináší pestrý repertoár inscenací, vznikají zde představení výtvarně a muzicky působivé, doprovázené živým zpěvem a hudbou. Divadlo si postupně vybudovalo pozici silného profesionálního loutkářského souboru, stojícího na špičce českého loutkového divadla a honosícího se významnou prestiží mezi evropskými divadly. Od roku 1995 je navíc pořadatelem mezinárodního loutkářského festivalu Spectaculo Interesse, který je největší mezinárodní přehlídkou loutkářského umění v republice a zúčastňují se ho světové špičky oboru. Od roku 2000 pořádá také Divadelní pouť bez bariér, což je interaktivním setkáním handicapovaných s loutkovým divadlem a koná se rovněž jednou za dva roky. Oběma festivalům se také budeme věnovat níže v bakalářské práci.

Při výčtu ostravských divadel nesmíme opomenout ještě jeden divadelní soubor, jenž můžeme také pokládat za stálou divadelní scénu, avšak amatérskou. Jedná se o **Bílé divadlo**, které je volným uměleckým sdružením, zabývajícím se jevištními i tzv. „paradivadelními“ experimenty. Soubor začal svou historii v roce 1982 inscenací *Hráz věčnosti*, zpracovanou podle textů Bohumila Hrabala a od počátků se profiloval jako studiové divadlo s náročnou dramaturgií. Bílé divadlo si získalo proslulost i v zahraničí, a to především díky inscenaci *Ty, který lyžuješ*. Tato divadelní groteska o absurditě lidského života se zapsala do povědomí diváků i nahotou svých protagonistů. „*Z počátku šok, vzápětí úlevný černý smích z nemotorného úsilí postav, posléze katarzní mráz v zádech a pocit síly breughelovské morality. Žádná bezúčelná exhibice, ani snobská spekulace, ani podbízivost, vše má své přesné dávkování a silné vyznění.*“⁸

Obr. 2.2 – Fotografie externího představení bílého divadla

Zdroj: fotoarchív www.biledivadlo.cz

⁸ Ty, který lyžuješ: Bílé divadlo [online] 2011. Dostupný z WWW: <<http://www.labyrintova.cz/historie-akci/42/ty-ktery-lyzuje-bile-divadlo.html>>

2.2. Kulturní festivaly

Další část této kapitoly se zabývá ostravskými festivaly. Ke kulturní tradici města festivaly totiž vždy patřily a stále patří. Jelikož se na území Ostravska pořádá mnoho pravidelných festivalových událostí, zaměřit se především na ty akce, které lze považovat za nejdůležitější.

V první řadě se samozřejmě budeme věnovat festivalu **Colours of Ostrava**, který je nejzásadnějším, největším a také nejvýznamnějším festivalem neartificiální hudby v České republice. Něco málo k historii této významné hudební události – na jeho počátku stál příměstský festival Dolnohotský buben, jenže organizátorku této akce, paní Zlatu Holušovou, omezoval prostor Dolní Lhoty, a proto se rozhodla přenést přehlídku world music přímo do centra Ostravy. První ročníky se tedy konaly v areálu Stodolní ulice, na Černé louce a v klubu Boomerang, dále došlo k rozšíření plochy festivalu i na areál Slezkoostravského hradu. V roce 2007 se pak koncerty pořádaly i na několika dalších scénách mimo samotný areál, například na půdě Evangelického kostela, kde se posluchači každý rok ponoří do hudebního moře v proudech strhující atmosféry. Z malé příměstské přehlídky se tedy podařilo vyprofilovat mezinárodní multikulturní ohňostroj hudby s nesmírně pestrou dramaturgií, který již léta patří k nejkvalitněji obsazeným hudebním festivalům v celé Evropě

V průběhu dosavadních uskutečněných ročníků hudební přehlídky Colours of Ostrava se v moravskoslezské metropoli vedle špičky domácí hudební scény, představily i mnozí významní světoví interpreti. Z dlouhé řady špičkových hudebních es uvedeme jako příklad kapelu Cranberries, Morcheebu, nebo světově proslulé muzikanty Sineád O'Connor či Jamieho Culluma. Hudebním fanouškům zde každý rok představuje své umění více než sto kapel z různých koutů světa. Příjemnou letní atmosféru doplňuje festivalové kino hudebních videoklipů a filmů, zvláštní taneční scéna, workshopy bubnování, salsy a břišních tanců.

Právě Colours of Ostrava je první a zatím také jediný festival v Česku, který se může pyšnit členstvím v European Forum Of Worldwide Music Festival. „*EFWMF je nezisková asociace 44 nejvýznamnějších, nezávislých evropských festivalů, které se*

*zavazují podporovat etnickou, tradiční a původní kulturu jednotlivých světových národů a vzájemně se propojovat v kulturních výměnách.*⁹

Potvrzením kvalit čtyřdenní letní akce je trojnásobné ocenění za „koncert/festival roku“ v cenách ALMA (Akropolis Live Music), která uděluje stočlenná porota, složená z publicistů a hudebních odborníků. Coby hudební událost roku získal také festival Colours of Ostrava výroční cenu české akademie populární hudby „Anděl“. Tím největším potvrzením úspěšnosti festivalu je však vysoká spokojenost účastníků, jejichž počet každým rokem narůstá.

Další festival, který musí být v této kapitole dozajista zmíněn, je přehlídka městských folklorních souborů zvaná **Folklor bez hranic**. Od samého počátku existence festivalu je cílem pořadatelů podporovat tradici folklorního umění ve městě a vystavovat na odiv jeho tradiční krásu. V doprovodném programu, který se honosí poetickým názvem „Roztančené město“, se během festivalového týdne představují jednotliví účinkující na veřejných prostranstvích, ale i v různých zařízeních města Ostravy. Celé festivalové dění doplňuje dílna s výukou tanců. *„Festival není otevřen pouze městským folklorním souborům, ale všem, kteří mají čím přispět do bohaté studnice folklorního umění, a to jak z domácích souborů, tak ze zahraničních.*“¹⁰ Dosud se tohoto festivalu zúčastnily vedle souborů z Čech, Moravy a Slovenska také např. soubory z Itálie, Chorvatska, Ruska, Běloruska, Polska a dokonce zde vystoupily i taneční soubory z Nového Zélandu.

Mezi relativně novější ostravské hudební události se řadí **Irský kulturní festival**, jehož první ročník proběhl v roce 2004 a jeho popularita každým rokem rapidně vzrůstá. Celá týdenní kulturní akce se koná na počest svatého Patrika, který je patronem Irska. V rámci festivalu mohou návštěvníci nasávat atmosféru Irska, zaposlouchat se do irské hudby, popíjet tradiční irské nápoje, nebo ochutnávat irské speciality. Organizátorem tohoto festivalu je rodilý Ir a majitel Irish Pubu Bernie's, Jason Fitzgerald, který za finanční podpory města Ostravy a dalších sponzorů pořádá každým rokem tento týdenní festival plný zajímavých akcí, jež naplňují Ostravsko podmanivým kouzlem irské kultury. Takzvaný St. Patrick's Day není jen

⁹ POSPÍŠIL, J. *Bílá kniha: 17 příběhů z ostravské kulturní historie*. 2009, s.136.

¹⁰ Festivaly [online]. 2011 Dostupný z WWW:

<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostrava/ostrava/turista/kultura-sport/festivaly>

doménou Irska, ale ve velkém se slaví i v USA, Austrálii a mnoho příznivců mají tyto oslavy i v evropských zemích. Díky „Irish Cultural Festival“ je i Ostrava v posledních letech jedním z měst, kde probíhají oslavy a veselí v irském stylu.

Obr. 2.3 – Irský festival 2010

Zdroj: fotoarchív Robert Šimčík

V souvislosti s ostravským divadelnictvím byla již zmínka o festivalu **Ost-ra-var**, nyní se na něj podíváme podrobněji. Jedná se o jeden z nejmladších ostravských festivalů, který vznikl v roce 1996 a zaměřuje se výhradně na činoherní divadlo. Jeho prostřednictvím každoročně prezentují svá představení Národní divadlo moravskoslezské, Divadlo Petra Bezruče, Komorní scéna Aréna a Divadlo loutek. Předvádí zde to nejlepší ze svého aktuálního repertoáru, a to před přísnými zraky odborné divadelní kritiky, divadelních historiků a teoretiků. Součástí přehlídky jsou také odborné semináře a neformální umělecká setkání.

Nyní ještě k výše zmíněnému festivalu **Spectaculo Interesse**, který je každé dva roky pořádán pod záštitou Divadla loutek. Festival se od svého vzniku v roce 1995 stal největším mezinárodním loutkářským festivalem v České republice. Loutkáři z celého světa se při této příležitosti setkávají v Ostravě, aby společně potěšili milovníky loutek a loutkového divadla. Desítky představení zde odehrají soubory z Německa, Polska, Francie, či z dalekého Japonska a Jižní Koreje.

Divadelní maratón určený divákům všeho věku probíhá na scéně Divadla loutek, ale i v ulicích města či v příjemných prostorách Slezskostravského hradu. Součástí festivalu bývají i doprovodné akce - promítání filmů, výstavy, tvůrčí dílny, besedy apod. Každý sudý rok pořádá Divadlo loutek také **Divadelní pout' bez bariér**. Smyslem festivalu je setkání handicapovaných s divadelní tvorbou. První ročník proběhl v roce 2000 a od té doby má stále více příznivců. Festival je zaměřený především na terapeutickou funkci divadla, umění a kultury

Další festival, kterým se může Ostrava pyšnit, je mimořádně významný a světově proslulý **Janáčkův Máj**. Lze ho považovat za jeden z největších hudebních svátků v České republice. Název Janáčkův máj nese festival od roku 1976, kdy na jeho závěrečném koncertu zazněla Janáčková Sinfonietta, která od téhož data festival pravidelně zahajuje. Každopádně se tento jarní hudební festival v Ostravě realizuje již od roku 1950.

Závěr této podkapitoly je věnován relativně novému festivalu **Ostrava Kamera Oko**, jehož první ročník proběhl v září 2009. Tento filmový festival se svou celkovou koncepcí primárně zaměřuje na kameramanskou tvorbu. Filmová přehlídka je pojímána jako městský festival, který se otevírá všem skupinám publika, a který využívá jak tradičních, tak i méně obvyklých míst pro promítání své filmografie

Obr. 2.4. – Projekce festivalu Ostrava Kamera Oko

Zdroj: fotogalerie www.ostravakameraoko.cz

2.3. Ostravské kulturní instituce

„Ostrava má velmi zajímavou strukturu a budovy. Během dne je na ulicích život a člověk se zde cítí dobře. Ostrava je mladá, je troufalá a je jiná než Praha, což vnímám jako pozitivum.“¹¹

Nyní se podíváme na instituce, které jsou nedílnou součástí ostravského kulturního zázemí a ve kterých probíhá značná část zdejšího kulturního života. V těchto prostorech se téměř denně pořádají se výstavy, koncerty, plesy, módní přehlídky, divadelní představení, konference, semináře či prezentace firem. Na území Ostravy a v jejím blízkém okolí se nachází 4 kulturní domy. Nyní se tedy v krátkosti podíváme na každý z nich.

V první řadě se zaměříme na společenský prostor, ve kterém se pravidelně odehrává mnoho významných kulturních událostí. Tím je **Dům kultury města Ostravy**, patřící k největším kulturním zařízením ve městě. Mimo jiné je zde stálé působiště Janáčkovy filharmonie Ostrava, v areálu DKMO se nachází kino Art, v divadelním sále pravidelně hostují přední divadelní soubory z celé České republiky, a také zde prezentují svá představené divadelní soubory ze zahraničí. Najdeme zde největší koncertní sál v Ostravě, proto se v Domě kultury města Ostravy již několik desítek let odehrává hlavní část programu Mezinárodního hudebního festivalu Janáčkův máj.

Dalším kulturním domem je, od centra Ostravy poněkud vzdálený, **AKORD**. Prostory kulturního domu se využívají pro různé společenské akce, plesy, vzdělávací kurzy, výstavy a samozřejmě pro mnohé kulturní události. **Dům kultury Poklad**, sídlící v Ostravě Porubě, dnes zaměřuje své kulturní aktivity převážně na „dovážená“ divadelní představení a koncerty populárních hudebních interpretů. Prostory divadelního sálu jsou však také využívány pro konání různých konferencí, seminářů, sympozií a dalších akcí podniků, firem a škol. Poslední dům kultury, který se zde zmíním, se nachází v blízkém okolí Ostravy, konkrétně v Michálkovicích. Specifikem této stavby je, že byla vybudována již v době Rakousko Uherska. Tehdy se ale

¹¹ MERCER, C. *Ostrava 2015: Zpráva o činnosti*. 2010. 25. s.

nejednalo kulturní instituci, nýbrž o pompézní hostinec poblíž jámy Michal. **Kulturní dům Michálkovice** je tedy nejstarším a nejdéle sloužícím společenským a kulturním stánkem na území Ostravy, který se navíc může pyšnit rozlehlým secesním sálem.

Dalšími důležitými budovami, patřícími do kulturní infrastruktury města, jsou instituce, které zastřešuje Ostravské **Centrum kultury a vzdělávání**. CKV zahrnuje tedy několik samostatných středisek, každé z nich má jiné zaměření a nabízí zájemcům desítky různých kulturních a vzdělávacích programů a kurzů. Součástí tohoto centra jsou mimo jiné **Kulturní dům Gama**, **Výstavní síň Sokolská**, klub **Parník** a klub **Atlantik** se svými specifickými programy. Dále pod záštitu Centra kultury a vzdělávání patří **Minikinokavárna**, ve které se nachází kinosál, kavárna a galerie kresby.

Nové prostory pro kulturu vznikly v roce 2010 v zrekonstruovaném společenském domě **ROTHSCHILD Palace**. Secesní interiér „Rotschildova zámku“ je místem konání mnoha společenských událostí od divadelních představení, hudebních vystoupení, koncertů až po zábavné talk-show.

Z kulturních domů plných velkolepých estrád se nyní přesuneme do institucí, které slouží jako zázemí pro prezentaci výtvarného umění. Ostravská výtvarná scéna se v českém kontextu řadí mezi špičku a snese i přísné srovnání v rámci Evropy. Ve městě se nachází na šedesát galerií a výstavních sálů, které se systematicky zaměřují na různé žánry výtvarného umění. Zásadní pozici mezi ostravskými „výtvarnými chrámy“ zaujímá **Galerie výtvarného umění**, pod kterou spadá **Dům umění** v centru Ostravy a porubská **Nová síň**. Galerie výtvarného umění v Ostravě patří mezi nejvýznamnější sbírkové instituce v České republice a unikátní výstavy, které se zde organizují, shlédnou každý rok desítky tisíc návštěvníků. Mezi další významné galerie v Ostravě patří také **Výtvarné centrum Chagall**, **Galerie Mlejn**, **Galerie beseda** a mnoho dalších.

Závěrečná část této kapitoly je věnována již poslednímu „kulturnímu stánku“, který sídlí přímo na Masarykově náměstí v centru Ostravy. V historické budově Nové radnice se nachází Muzeum, jehož sbírkové fondy v současné době čítají kolem tří

set tisíc exemplářů značné historické hodnoty. Nejrozsáhlejší část tvoří společenskovedné sbírky, jež obsahují prehistorické archeologické nálezy z okolí Ostravy, historické a uměleckohistorické exempláře v podobě nábytku, skla, porcelánu, numizmatiky a další dobové předměty. Nelze opomenout hudebně historické sbírky, obsahující folkloristiku kraje a historické dokumenty ostravského divadelnictví. Muzeum vlastní také bohatou knihovnu se starými tisky a fotoarchív plný fotografií a pohlednic staré Ostravy. K nejoblíbenějším exponátům patří unikátní interiérový Maškův orloj a dvě stě let starý orchestrion.

Obr. 2.5. Ostravské muzeum na Masarykově náměstí

Zdroj: Fotoarchív Robert Šimčík

3. Rozvoj kultury města Ostravy do roku 2020

Tato kapitola bakalářské práce obsahuje informace, týkající se koncepce rozvoje kultury města Ostravy do roku 2020. Velký důraz je zde kladen také na projekt vzniklý v rámci kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015, jelikož právě kandidatura a projekt Ostrava 2015 se staly zastřešující a sjednocující silou pro realizaci dlouhodobých plánů a ambic města. Proto je nemalá část této kapitoly zasvěcena významnému projektu Ostrava 2015, který si získal obrovskou podporu ostravské veřejnosti.

3.1. Kandidatura Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015

Projekt Evropské město kultury má již více než dvacetiletou tradici a patří k nejúspěšnějším projektům EU. Mezi městy, která v minulosti titul získala, jsou i bývalá průmyslová centra jako například německý Essen, francouzské Lille či britský Glasgow a Liverpool. Soupeřem Ostravy v boji o titul bylo město Plzeň, které se nakonec společně s belgickým Monsem stalo Evropským hlavním městem kultury 2015.

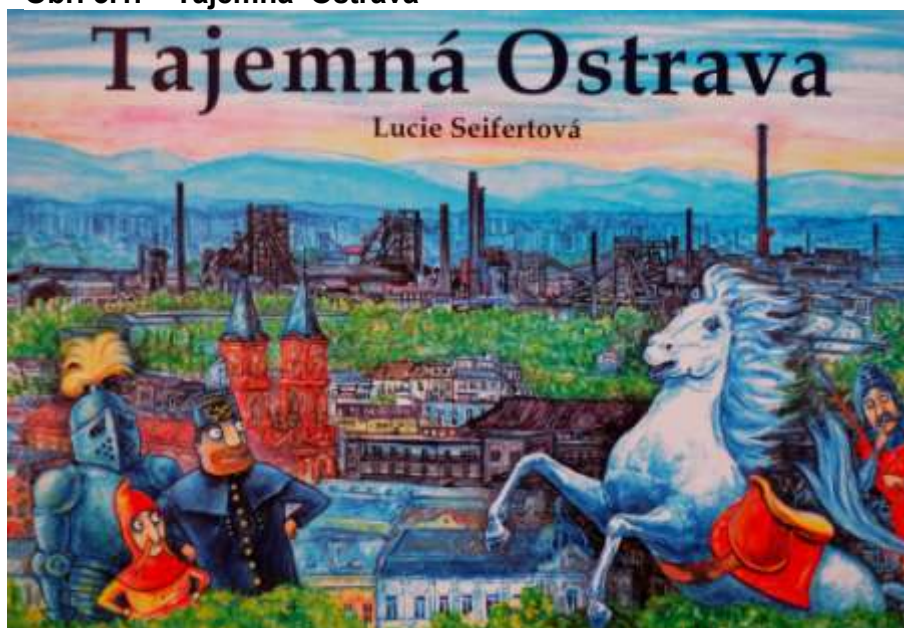
Ačkoliv Ostrava kulturní klání s Plzní prohrála, započaté projekty budou realizovány, počítá se však s delším časovým horizontem pro realizaci stanovených cílů. Dominantní investiční akcí projektu Ostrava 2015 je vybudování sociálně-kulturní čtvrti – tzv. Klastru Černá louka, v jehož rámci Ostrava dobuduje chybějící kulturní infrastrukturu (koncertní síň, městskou galerii, Music Pavilion) a vytvoří zde městskou čtvrť, ve které nebudou chybět školy, bydlení ani zeleň. Tímto hlavním investičním záměrem se budeme podrobněji zabývat v následující subkapitole. Mezi další stěžejní projekty patří tzv. Nové Vítkovice, které již dnes mají schválenou 100% finanční podporu z Evropského fondu regionálního rozvoje a z národních veřejných

zdrojů. Další stavební projekty a principy Ostravy 2015 jsou blíže specifikovány v příloze č.1.

Za relativně krátkou dobu své existence podnítl projekt ostravské kandidatury vznik celé řady periodických kulturních akcí a trvalých děl. Byl založen například Mezinárodní filmový festival Ostrava Kamera Oko či Měsíc autorského čtení, který se ještě do července 2010 konal pravidelně pouze v Brně. Červencové autorské čtení přivedlo do Ostravy řadu významných osobností české a francouzské literatury.

Za zmínku jistě stojí všem známá jména jako Michal Viewegh, Arnošt Goldflam, Pavel Kohout, Ota Filip a další. V rámci kandidatury byly také vydány dvě literární publikace. Tou první je Bílá kniha s podtitulem „17 příběhů z ostravské kulturní historie“, která se stala hodnotným zdrojem informací pro tuto bakalářskou práci. Další publikací je leporelo Tajemná Ostrava od Autorky Lucie Seifertové, v níž jsou čtenáři zábavnou a nenásilnou formou seznamováni s historií Ostravy i se zdejšími pověstmi

Obr. 3.1. – Tajemná Ostrava

Zdroj: fotoarchív Robert Šimčík

Díky kandidatuře si Ostrava získala velkou pozornost regionálních i celostátních médií a byla prezentována za hranicemi krajskými i národními. V hlavním městě České republiky vznikla kulturní prezentace pojmenována „Ostrava

v Praze“, která se stala dosud největším a nejkomplexnějším představením výtvarné, hudební a divadelní tvorby města. Ostrava upoutala pozornost také v Bruselu, kde se v červnu 2010 uskutečnila výstava „Ostrava, město mé naděje“. Ostrava zde byla prezentována *„jako město s vysoce charakteristickou a nezaměnitelnou atmosférou, která však už dávno nesetrvává na originalitě plynoucí pouze z její průmyslové historie. Ostrava se zde ukázala jako město, které pokračuje v nastoupené přeměně od industriální minulosti k moderní evropské přítomnosti a budoucnosti.“*¹²

Z iniciativy týmu Ostrava 2015 byl obnoven tradiční kulturní prostor v centru města, tzv. **Stará Aréna**. Prostor byl do té doby již pět let opuštěný a oživil jej právě projekt Ostrava 2015. Za půl roku existence obnoveného kulturního objektu se zde pravidelně konala setkání se středoškolskou mládeží, porady týmu Ostrava 2015, besedy Večery ostravských příchodů, ale i mezinárodní konference Měkké faktory v regionálním rozvoji, sympozium s názvem Umění, kulturní rozmanitost a sociální inkluze nebo také již zmiňovaný literární festival Měsíc autorského čtení.

3.1.1. Hlavní investiční záměr projektu Ostrava 2015

Klíčovou investiční akcí projektu Ostrava 2015 je vybudování Klastru Černá louka. Termín klast vychází z anglického pojmu „cluster“, což znamená shluk, hrozen či trs. Význam klastru spočívá ve vysoké koncentraci kulturních a společenských institucí na jednom místě a vybudování prostoru pro důležité společenské události, který dosud na území města Ostravy chybí.

„Přidanou hodnotou Klastru Černá louka je sociální, sociologický a ekologický rozměr: klastr je totiž pojímán jako celek životního prostoru. Není určen jen pro návštěvníky, je koncipován i jako místo pro samostatný každodenní život těch, kteří v něm budou bydlet spolu s těmi, kteří jej budou navštěvovat [...] Synergicky umístí obytné budovy se školami všech typů od mateřské, základní až ke střední a propojí

¹² Kancelář projektu Ostrava - kandidát na titul Evropské hlavní město kultury 2015. *Klastř Černá louka: Ostrava 2015*. 2009. s.17.

je s prostředím v zeleni, řekou, a budovami Výstavního pavilonu, Divadla loutek, Koncertní síně, Městské galerie a dalších. ¹³

Na Černé louce má tedy do roku 2015 vzniknout nový koncertní dům, první výstavní síň města Ostravy zvaná Kunsthalle, Music Pavilion neboli centrum moderní hudby, ale také prostor pro bydlení a aktivní život obyvatel Ostravy. Do vítězného návrhu Klastru, který vypracovala nizozemská společnost Maxwan, jsou také zakomponovány byty, komplex škol a kreativní inkubátor v kombinaci s vysokou školou managementu umění. Navrhované stavby jsou rozmístěny do půlkruhu, který může připomínat westernové městečko nebo kolonádu. Zbylý prostor je vyhrazen „parku 21. století“. V bezprostřední blízkosti atraktivního prostoru Černé louky se nachází Divadlo loutek doplněné o novou přístavbu a Slezskoostravský hrad. To vše ve stávající vzrostlé zeleni a v nově vzniklých kulisách revitalizovaných břehů řeky Ostravice s plochami určenými pro slunění, s novou cyklostezkou a promenádami.

Obr. 3.2. Vítězný návrh Klastru Černá louka nizozemské společnosti Maxwan

Zdroj: fotogalerie www.ostrava2015.cz

Celkový rozpočet na realizaci výstavby Klastru Černá louka je vyčíslen téměř na tři a půl miliardy korun. Ostravští zastupitelé prozatím schválili, že výstavbu Klastru podpoří dvěma miliardami korun z městského rozpočtu¹⁴.

¹³ Ostrava 2015: Zpráva o činnosti. 2010. s. 56.

¹⁴ Rozpočet schválen na zasedání zastupitelů města Ostravy v červnu 2010

3.2. Projekt Nové Vítkovice

Tato část bakalářské práce se zabývá projektem revitalizace industriálního areálu Vítkovic. Tento architektonický, developerský a rozvojový projekt vytvoří novodobý fenomén Ostravy a přivede do Moravskoslezského kraje investice v řádu desítek miliard korun. Projekt Nové Vítkovice se týká areálu Dolní oblasti Vítkovic, hornického muzea Landek, Trojhalí na Karolině či haldy v Hrabůvce, jedná se tedy o rozsáhlé oblasti táhnoucí se podél řeky Ostravice. V industriálním komplexu Vítkovic se mají nacházet moderní výrobní provozy, opravené památky, rekonstruované objekty pro kulturu a umění, ale také pro vzdělávání, vědu, výzkum nebo administrativu a zázemí pro nové zaměstnance. Cílem revitalizace Vítkovic je přeměnit a zpřístupnit lidem rozsáhlý areál industriálních památek.

„V oblasti Haldy Hrabůvka bude hlavně sport, v Dolní oblasti vzdělávání, věda a technika, Černá louka by měla být kulturním salonem města a Landek bude orientovaný na vše, co souvisí s kvalitou přírody (hornictví do toho patří) a s kvalitním pobytem v ní. Červenou nití všech projektů je vzájemná synergie, jeden musí podporovat druhý, komerci rovněž nelze vyloučit. Lidé musejí mít pocit komplexního plnohodnotného prostředí pro jejich život.“ Tak hovoří o vzájemném propojení jednotlivých areálů Jan Pleskot, architekt projektu Nové Vítkovice.¹⁵

V Dolní oblasti Vítkovic, která se rozkládá na ploše o rozloze 253 hektarů, se nachází četné industriální stavby, rozsáhlá území brownfields¹⁶, ale také stále fungující podniky. V této oblasti jsou nyní postaveny tři nové fabriky, do kterých bylo prozatím investováno devět miliónů korun. Klíčovými atraktivitami Nových Vítkovic budou expozice s názvem „Svět techniky“ a virtuální ztvárnění technologie výroby železa, koksu a těžby. Hlavním lákadlem Světa techniky pak bude „Science Center“ s interaktivními modely a exponáty. Tento projekt regenerace a oživení technických památek v Dolní oblasti Vítkovic získal Cenu Czech Turism *za unikátní projekt*

¹⁵ PLEVA, M. Josef Pleskot. Architekt, který mění tvář Ostravy. *Moravskoslezský deník*. 18.4.2011. s.1.

¹⁶ Regenerované průmyslové oblasti

k rozvoji národní technické památky a Evropského kulturního dědictví. Detailnější informace, týkající se tohoto významného ocenění, jsou obsaženy v příloze č. 2.

Aktuálně se pracuje na proměně Plynojemu, na prohlídkové trase Vysoké pece a na rekonstrukci historického unikátu VI. energetické ústředny – právě ta se má proměnit v interaktivní muzeum. Mění se i bývalá úřednická kolonie ve Vítkovicích, kde se vrací k životu typická zástavba, jež by měla sloužit jako přechodné bydlení pro mimoostravské zaměstnance.

Obr. 3.3. Vizualizace kongresového centra, vytvořeného z původního vítkovického plynojemu

Zdroj:archív Moravskoslezského Deníku

Na rok 2011 jsou plánovány výrazné změny v industriálním areálu Vítkovic a pouze do proměny Dolní oblasti bude investována více než miliarda korun. Vysoká pec č. 1 bude spolu s Plynojemem a VI. energetickou ústřednou rekonstruována z půlmiliardové dotace získané z evropských fondů. Z plynojemu v Dolní oblasti Vítkovic se nyní stává unikátní kongresové centrum, které zřejmě nebude mít obdoby v rámci celé Evropy. Obří průmyslový objekt se změní v kulturní instituci, jež bude sloužit vzdělávání a společenským událostem, industriální charakter budovy však zůstane zachován.

Zajímavou proměnu má nyní před sebou i Vysoká pec č. 1 v Dolní oblasti Vítkovic. Do jara 2012 by z ní měla být interaktivní „naučná stezka“ s popisy míst

a procesů, které se zde dříve odehrávaly. *„Tuto historickou konstrukci vybavíme bezpečnou prohlídkovou trasou, fungujícím skipem-výtahem a vstupem do nitra pece. Umožníme tak návštěvníkům pochopit celý technologický tok, který zde ještě před třinácti lety probíhal.“¹⁷*

Revitalizace a přestavba Vítkovického areálu je jednoznačně nejzásadnější proměnou krajské metropole za poslední desítky let. Komplex Vítkovic je výrazným morfologickým prvkem městského panoramatu, krajinným „majákem“, který v sobě nese identitu města.

Obr. 3.4. Vizualizace zrekonstruované Vysoké pece č.1

CELKOVÝ POHLED NA VYSOKOU PEC Č.1

Zdroj: Archív Moravskoslezského deníku

¹⁷ KOUDELA, P. Z pece bude vyhlídková věž [online]. 2011. Dostupný z WWW: <http://msstavby.blog.cz/1103/5>

3.3. Strategický plán rozvoje města

Tato část bakalářské práce obsahuje informace ohledně budoucího vývoje města Ostravy a možného využití jeho potenciálu. Pozornost je zde zaměřena hlavně na ty oblasti, které se týkají kultury a aktivního využívání volného času. Údaje jsou čerpány především ze dvou klíčových zdrojů, dokumentů vydaných statutárním městem Ostrava, které poskytují analýzu současných potřeb města, zkoumají možné příležitosti Ostravska, ale upozorňují také na nevýhody tohoto rázovitého kraje. V dokumentech Koncepce rozvoje kultury do roku 2020 a ve Strategickém plánu rozvoje města Ostravy 2009-2015 se nachází hodnotné informace, které jsou právě v této části intenzivně využívány.

Obr.3.5. Prioritní oblasti rozvoje města Ostravy

Zdroj: Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy na léta 2009 - 2015

Nyní nastíníme možnosti ostravského vývoje, vize a plány, jejichž cílem je vytvořit z Ostravy místo, které se může pyšnit kulturou vysoké kvality, jejíž renomé zviditelňuje město nejen v republice, ale i ve světě. Prioritním cílem pro rozvoj Ostravy je zlepšení infrastruktury pro náročnou a vážnou hudbu, muzea a výstavy, informační a vzdělávací střediska a rekonstrukce nemovitého kulturního dědictví. Naprostá většina zástupců odborné veřejnosti ovšem považuje Ostravu za turisticky neatraktivní město. Příčinu vidí jednak v jejím negativním obrazu průmyslového města, v nedostatečném nebo málo atraktivním kulturním potenciálu a v „periferní poloze v rámci republiky“. Změnit tento stav je možné vynalézavou a cílenou propagací města zaměřenou na změnu nepříznivého obrazu, rekonstrukcí a využitím kulturních památek industriální povahy, rozšířením počtu atraktivních kulturních akcí a doplněním chybějící infrastruktury.

Podívejme se na konkrétní cíle, kterých by se mělo v rámci Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy do roku 2020 dosáhnout. Na základě zpracovaných vizí v oblasti kultury je Ostrava v roce 2020 městem:

- s bohatou strukturovanou nabídkou kvalitních kulturních akcí pro všechny obyvatele města; tyto akce jsou rovnoměrně rozprostřeny do celého roku a přístupné ve všech částech města
- s pestrkou nabídkou kvalitních a pravidelných kulturních akcí dovážených ze světa
- s aktivní účastí obyvatel na kulturním životě
- s emancipovanými obyvateli, kteří se identifikují s městem i jeho historií;
- s dostatečnou infrastrukturou kulturních institucí i celoevropského významu
- se strukturovanou podporou subjektů v oblasti kultury
- s živým veřejným prostorem
- s významnými a unikátními architektonickými objekty kulturního obsahu
- vyhledávaným občany města, obyvateli regionu i zahraničními hosty pro svou výjimečnou kvalitu, pestrost a různorodost
- významných a kreativních kulturních osobností a skupin, které zde mohou tvořit a prezentovat svá díla a projekty
- s dostupnou kulturou, ekonomicky zajištěnou, využívající kooperativní vícezdrojové financování, které umožňuje její neustálý rozvoj

- objevující a respektující svoji kulturní minulost, kterou tvořivě využívá.

Aby bylo možné těchto cílů a vizí dosáhnout, je nutné stanovit si objektivní výhody a nevýhody, příležitosti a ohrožení, nacházející se v Moravskoslezském kraji. Díky tomuto rozdělení lze předvídat, které faktory ostravskému kulturnímu růstu pomohou, a které naopak progresivitu města brzdí. Nejdříve se zaměříme na pozitivní stránky Ostravského potenciálu. Mezi silné stránky, kterými ostravská kulturní sféra disponuje, patří:

- Spolupráce kulturních institucí, výjimečné propojení divadel
- Existence standardní nabídky kultury
- Finanční podpora města v podobě investic do kultury a jejího rozvoje
- Průmyslové dědictví, které nabízí více než slibný potenciál pro kulturní využití
- Existence významných osobností
- Existence regionálních mutací médií jako jsou rozhlas, noviny či televize
- Existence průmyslových památek, které jsou již dnes aktivně využívány
- Trendy v přístupu k památkám a průmyslovému dědictví
- Strategická geografická poloha místa

V analýze kvality života, která byla v rámci Koncepce rozvoje kultury do roku 2020 zpracována, jsou mezi dalšími silnými stránkami uváděny i rozvinuté kulturní aktivity, kvalitní divadelní a hudební život, významné kulturní akce a rozvinutá grantová podpora. Velký význam je přikládán rozsáhlému industriálnímu dědictví, které představuje jeden z významných prvků kulturního potenciálu. Je však nutné podívat se na potenciál města Ostravy i z druhé strany, konkrétně na slabiny, které mohou vývoj Ostravska značně omezit. Mezi hlavní oslabující faktory patří:

- Malá schopnost čerpat finance ze státního rozpočtu a fondů
- Trvajícím negativní obraz Ostravy
- Stav životního prostředí a jeho vliv na image místa
- Minimální kulturní potřeby obyvatelstva
- Vzdálenost od Prahy
- Sociální složení obyvatel
- Struktura průmyslu

- Málo kultury v ulicích
- Nedostatečné využití stávajících prostor
- Problém s propagací ostravské kultury na celostátní úrovni

Z výčtu negativních stránek, které ovlivňují možnosti ostravského kulturního rozvoje, je zřejmé, že město má před sebou mnoho překážek, na jejichž odstranění je zapotřebí intenzivně pracovat. Jako zásadní problém kulturního života v Ostravě se odborné veřejnosti jeví existence velmi početné skupiny populace s minimálními kulturními potřebami, připisovaný především industriální minulosti města.

Z výše uvedených dokumentů vyplývá, že město disponuje infrastrukturou, která v podstatě odpovídá současným a budoucím potřebám kulturního života. Tato teze se potvrdila i v praktické části bakalářské práce, kde se obyvatelé, žijící na území Ostravska, vyjádřili k současnému stavu kultury ve městě. Dle názoru Ostravanů i odborné veřejnosti zde chybí pouze kvalitní a na současné úrovni vybavený koncertní sál, odpovídající prostor pro realizace velkých výstav výtvarného umění, moderní budova Moravskoslezské vědecké knihovny a cenově dostupné prostory pro zájmovou uměleckou i mimouměleckou činnost občanů, jako jsou ateliéry, zkušebny, dílny, klubovny atd. Problémem je však i morální zastaralost vybavení kulturních domů, které vyžadují modernizaci. S tím koresponduje častý požadavek na vybudování moderního multižánrového centra kultury a zábavy, spojovaného s využitím industriálních kulturních památek v areálu Dolních Vítkovic či kulturního prostoru Klastř Černá louka.

4. Využití řešené problematiky v žurnalistice

Praktická část bakalářské práce je věnována názorům na ostravské kulturní klima. Vyjádření pochází jak od zdejších obyvatel, tak od významného muže města Ostravy, a to primátora Petra Kajnara. Tato kapitola je rozdělena na dvě základní části. První část je věnována novinářskému žánru, nazývanému rozhovor či interview, který se vyznačuje dialogem otázek a odpovědí. Jde o žurnalistickou metodu, jejímž cílem je získat informace. Tento dialog je veden s ostravským primátorem, který se vyjádřil k celému projektu kandidatury Ostravy na Evropské hlavní město kultury 2015, k výsledku rozhodnutí Evropských komisařů, k současnému stavu kultury na Ostravsku i k tomu budoucímu.

Druhá část obsahuje výzkum o 144 respondentech a posléze i oblíbený žurnalistický útvar v podobě ankety. Anketa je v médiích velmi často využívána, neboť je pro čtenáře atraktivní a láká je velkým množstvím persvazivních prostředků. Anketa vyjadřuje pouze názory dotázaných, které nelze zobecňovat, neboť výběr respondentů není reprezentativní, jde pouze o názory náhodně vybraných lidí. Níže publikované ankety reflektují názory Ostravanů na kulturní podmínky, které jim město nabízí a odrážejí jejich pocity vůči kandidatuře města na titul EHMK 2015. Využití řešené problematiky v žurnalistice je aplikováno také do novinářského útvaru, vyjadřujícího subjektivní pohled autora, kterým je fejeton. Fejeton má podobu kratšího článku či komentáře a je pro něj typická lehká stylistická forma. Zaměřuje se především na aktuální společenské nebo kulturní téma, často o několika volně spojených tématech.

4.1. Rozhovor s primátorem Petrem Kajnarem

Něco málo o ostravském primátorovi

Petr Kajnar má čtyřiapadesát let, je šťastně ženatý a s manželkou Monikou vychovává dva malé syny, Davida a Matyáše. Z předchozího manželství má také dvě děti – dceru Zuzanu, úspěšnou herečku, vystupující v mnoha současných seriálech a syna, který nedávno udělal z primátora dědečka.

Ing. Petr Kajnar vystudoval obor technická kybernetika na Vysokém učení technickém v Brně, je absolventem kurzu MBA pro výkonný management ve Francii a ovládá čtyři světové jazyky. Plynule hovoří anglicky a německy, pasivně zvládá také ruský a polský jazyk. Jeho pracovní zkušenosti jsou rozsáhlé. Současný ostravský primátor pracoval v Severomoravské energetice, byl ředitelem Vojenského opravárenského podniku, zástupcem generálního ředitele Ostravských vodáren a kanalizací, a také výzkumným a vývojovým pracovníkem ve Výzkumném a vývojovém ústavu pozemních staveb.

Ve vedení města je od roku 2002, kdy byl náměstkem primátora Ostravy pro investice a posledních pět let již on sám vykonává funkci primátora. Mimo jiné byl Petr Kajnar signatářem Charty 77, po sametové revoluci zakládal v Ostravě Občanské fórum, a poté působil v Občanském hnutí. Do politické strany ČSSD vstoupil v roce 1997 a v současnosti je předsedou moravskoslezských sociálních demokratů.

Co považujete za hlavní cíle rozvoje Ostravy v oblasti kultury?

Ostrava je bezesporu významným kulturním centrem, místní kultura patří k tomu nejlepšímu, co Česká republika nabízí. Ostrava nedostala nikdy nic zadarmo, a to nejenom proto, že leží daleko od Prahy. Mnohé si musela vyvzdorovat a vybojovat,

a tak je to i místní kulturou. Čeho chceme v kultuře dosáhnout, jsme nastínili v koncepci rozvoje kultury města do roku 2020. V podstatě máme kvalitní umělce, i dostačující infrastrukturu. Přesto nám některé instituce stále chybí. Ať už jde o moderní koncertní sál pro zhruba tisícovku posluchačů, moderní vědeckou knihovnu, levné a snadno dostupné prostory, kde mohou působit začínající umělci – ateliéry, zkušebny, dílny.

Jak vnímáte s odstupem osmi měsíců prohru Ostravy s Plzní v boji o titul EMK 2015?

Samozřejmě je velká škoda, že se Ostrava nositelem titulu nestala. Určitě na to měla. Možná doplatila na svou „jinakost“ oproti jinak uhlazené a konvenční Plzni. Prohra nám nicméně nebrání v tom, abychom alespoň část z toho, co jsme komisařům představili, uskutečnili. Krátce po vyhlášení výsledků jsem někde řekl, že „Plzeň musí, my můžeme“. Některé z projektů určitě uskutečníme, jen to možná potrvá déle. I z finančních důvodů.

Vidíte reálně výstavbu Klastru Černá louka? Popř. kdy by se měl tento rozsáhlý projekt uskutečnit?

V těchto měsících se rozhoduje o tom, v čem bychom mohli pokračovat a v čem nikoliv. A to ve spolupráci se studiem Maxwan, které v urbanistické soutěži zvítězilo. Musím samozřejmě přiznat, že v přihlášce bylo pár věcí, které tam byly proto, aby se komisařům Ostrava jako kandidátské město zalíbila. Tuto vatu jsme odstranili. Kláštr patří určitě k tomu, v čem bychom měli pokračovat v maximální možné míře. Podle mého názoru bychom na Černé louce měli vybudovat koncertní sál, který byl součástí původního návrhu.

Je k dnešnímu dni schválená nějaká částka na výstavbu Klastru Černá louka?

Zastupitelstvo schválilo v loňském roce dvě miliardy korun v rozpočtovém výhledu města na realizaci Klastru. To byla ovšem částka pro projekt jako celek. Nyní přehodnocujeme projekt, takže nelze říct, kolik nás to bude stát. Koncertní sál odhaduji na miliardu korun.

Během kandidatury se město stalo doslova centrem kultury, pořádala se zde spousta kulturních akcí a Ostravě spontánně fandilo mnoho zdejších obyvatel, kteří projevili i vlastní iniciativu. Co říkáte na takovou obrovskou podporu?

Nadšení, se kterým Ostravané přijali kandidaturu města i samotný souboj, bylo mimořádné. Je samozřejmě škoda, že podobná euforie nezůstala i po prohře, ale je to pochopitelné. Přišly nové výzvy a nové projekty a každodenní starosti.

Myslíte si, že je možné změnit všeobecné vnímání Ostravy jako město tvrdé dřiny a vybudovat renomé významného kulturního centra?

Představa černého města přetrvává. Je to škoda. Ale přetrvává u těch, kteří Ostravu osobně nikdy nenavštívili. A bohužel noviny a televize ukazují Ostravu převážně v souvislosti s kriminalitou a řáděním baníkovských fanoušků. Postupně to měníme, ale je to běh na dlouhou trať. Image černého a nebezpečného města měla Ostrava několik desítek let, ne-li století.

Jak nahlížíte na projekt „Nové Vítkovice“? Jak již jsem zmínila, Ostrava je považována za průmyslové město a investice do industriálních oblastí ke změně tohoto vnímání nijak nepřispějí.

Rozlišujme dvě roviny. Jednak zakořeněnou představu o hornické Ostravě a jednak jinakost Ostravy. Industriální dědictví je mimořádnou výzvou. Dnes si to možná neuvědomujeme, ale dokážeme-li využít potenciálu průmyslové architektury, budeme za pár let výjimeční. V Německu a Británii najdeme spoustu podobných příkladů. Jan Světlík odvedl výbornou práci, když dokázal památkáře přesvědčit o svém projektu. Měl pouze dvě možnosti. Buď Nové Vítkovice zakonzervovat a dívat se, jak se postupně rozpadnou, anebo celou lokalitu využít. Nové Vítkovice vytváří místo, kde se bude setkávat vzdělání, věda a kultura, což je určitě výborná volba.

Jak Vy osobně vnímáte současný stav kultury na Ostravsku? Považujete kulturní sféru za důležitou?

Určitě. Kultura je zdrojem odpočinku. Nejenom prací živ je člověk.

Dle průzkumu veřejného mínění jsou obyvatelé Ostravy spokojeni se zdejšími kulturními vyžitím. Vy sám se účastníte nějakých kulturních akcí?

Pokud mi to pracovní povinnosti dovolí, tak samozřejmě. Na mnohé akce docházím i v pozici primátora, takže si myslím, že mám dobrý přehled o kulturním dění ve městě.

Podle Koncepce rozvoje kultury města do roku 2020 se má Ostrava stát oblastí s rozvinutou kulturní infrastrukturou, s mnoha kvalitními kulturními akcemi a s aktivní účastí obyvatel na kulturním životě. Považujete tuto vizi za uskutečnitelnou?

Koncepci rozvoje kultury netvořili politici ani úředníci od psacího stolu. Na tvorbě se podílely desítky ostravských umělců a kulturních manažerů. Ředitelé divadel, herci, organizátoři hudebních festivalů. Z tohoto důvodu si myslím, že to, co navrhli je uskutečnitelné. Byť v různém rozsahu.

Jako největší oslabující faktory v kulturním rozvoji města byly stanoveny: trvalý negativní obraz Ostravy, stav životního prostředí a jeho vliv na image města, početná skupina obyvatelstva s minimálními kulturními potřebami. Myslíte si, že je možné tyto překážky nějak odstranit?

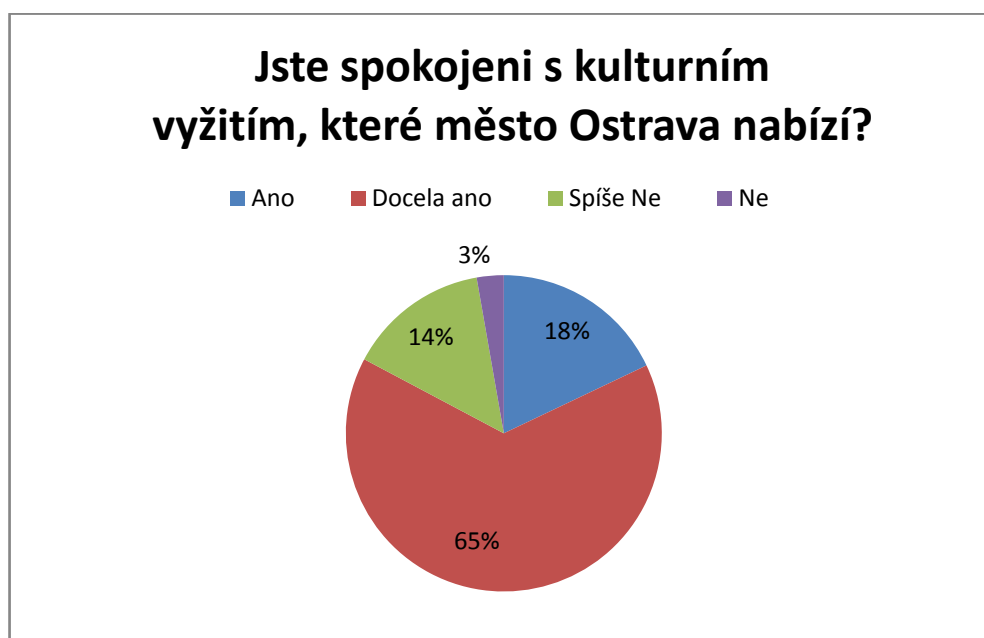
Pokud bych si myslel, že už nemáme možnost měnit věci k lepšímu, odešel bych z politiky. Takže si myslím, že to uskutečnitelné je. Handicapy, které dnes řešíme, tady jsou desítky let. Proto nemůžeme čekat zlepšení během roku. Image města se určitě zlepšuje. Hodně tomu pomáhá i nové logo města. Stav ovzduší nás v mnohém omezuje a brání v rozvoji regionu. Návrhy řešení máme, jejich realizace je ale často závislá na spolupráci mnoha institucí na nejrozličnějších úrovních. A taky na přístupu samotných obyvatel. A to je někdy oříšek.

Poslední otázka na závěr zní: kdo vás jako první napadne, když se řekne „osobnost ostravské kultury“?

Nohavca, Špinarová, Balabán.

4.2. Výzkum mezi 144 občany trvale žijícími v Ostravě

Jak již bylo naznačeno v úvodu kapitoly, v této části práce je řešená problematika využita v oblíbeném novinářském žánru, kterým je anketa. Nejdříve se podíváme na obecný názor obyvatel tohoto města na stav ostravské kultury. Dotazování, týkající se zdejší kultury, se zúčastnilo 144 Ostravanů ve věkovém rozmezí 15 až 60 let. Samozřejmě nelze výběr respondentů považovat za reprezentativní vzorek ostravského obyvatelstva, jelikož se jedná převážně o občany v produktivním věku, kteří byli ochotni zúčastnit se tohoto výzkumu veřejného mínění.

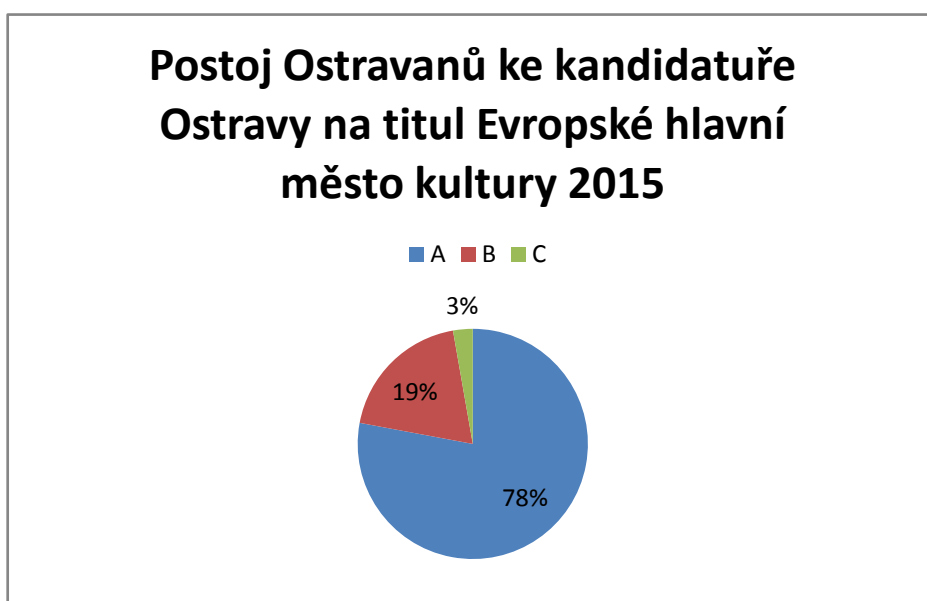
Šedesát pět procent dotázaných Ostravanů je docela spokojeno se současným stavem kultury, 18 procent je pak naprosto spokojeno, ale samozřejmě se mezi respondenty našli i lidé, kteří příliš spokojeni nejsou, nebo dokonce zastávají názor, že ostravské kulturní zázemí je zcela nedostačující. Z těchto výsledků vyplývá, že nabídka služeb v Ostravě svým rozsahem vcelku odpovídá potřebám obyvatel města. Je zde vytvořena poměrně stabilní nabídka tradičních kulturních akcí různých oborů a žánrů, kterých se zdejší obyvatelé pravidelně účastní. Výběr konkrétních akcí je pak již ovlivněn individuálními preferencemi ostravských občanů.

Dále 144 obyvatel Ostravy odpovídalo na to, jaký byl jejich postoj ke Kandidatuře města na titul EHMK 2015. Respondenti vybírali ze tří možností:

A - Fandil/a jsem Ostravě a byl/a jsem výsledkem zklamáný/á

B - Nijak zvlášť jsem tuto událost nezaznamenal/a a neřešil/a

C - Od začátku jsem věděl/a, že Ostrava nemůže vyhrát

Je zřejmé, že projekt Kandidatury Ostravy na titul Evropské hlavní město kultury 2015 si získal spoustu příznivců. Mezi dotazovanými byla drtivá většina lidí, kteří Ostravě fandili, a prohra s Plzní pro ně byla velkým zklamáním. To se potvrdilo i 8. září 2010 na Ostravském Masarykově náměstí, kde si tisíce lidí vyslechly hořkou zprávu o neúspěchu Ostravy z úst předsedy týmu komisařů Roberta Scotta. Tento den se pak nesl ve znamení všudypřítomného smutku, zmaru a slz. Svým komentářem tuto situaci vystihla i dramaturgyně programu Ostrava 2015 Kateřina Ondřejková: „Budu upřímná, stejně jako je upřímná Ostrava: jsme nešťastní!“¹⁸

¹⁸ PLEVA, M. Chyběl hlas. Na Ostravu dopadla studená sprcha. *Moravskoslezský deník*. 9.9. 2010, s. 1.

4.3. Ostravská křivda aneb titul Evropské město kultury 2015

Osmého září se pro město Ostravu stalo památným dnem. Bohužel ne v pozitivním smyslu, ale v duchu obrovského zklamání, nečekané rány a ztráty iluzí. Osmého září byl vyřčen verdikt poroty a Ostrava si musela vypít svůj kalich hořkosti až do dna. Osmého září jsem i já stála na Masarykově náměstí a naivně čekala na okamžik, kdy předseda týmu komisařů Robert Scott oznámí tu radostnou zprávu. 8.9. 2010, 16:20. Zlom. Obrat o sto osmdesát stupňů. Plamen naděje dohořel. Ve zlomku vteřiny se Ostrava stala městem zahaleným smutkem. Evropským městem kultury pro rok 2015 se stává Plzeň...

I po osmi měsících od vyhlášení verdiktu stále cítím zklamání. Jako rodilá Ostravačka, patriotka, která je hrdá na své město, jsem i po tak dlouhé době tuto křivdu nevstřebala. Po prostudování třísetstránkové přihlášky na kandidaturu, po shlédnutí návrhu Klastru Černá louka, jenž vyzařuje nepřehlédnutelné kouzlo, po mnoha skvělých kulturních akcích, které jsem v Ostravě navštívila, mi stále nejde do hlavy, proč Plzeň?! Proč město, o kterém se tvrdí, že snad ani vlastní kulturu nemá, získalo titul Evropského města kultury?

Že by klasicky zvítězila výhoda blízkosti k hlavnímu městu naší republiky? Že by jméno piva sehrálo větší roli než kvalita a specifická kultura, kterou Ostrava nabízí? Nebo se zkrátka několik komisařů jen tak rozhodlo, že titul dostane „Pilsen“, aniž by si pročetli přihlášky či rozuměli konkrétním problémům měst? Ať už je to jakkoliv, Ostrava je bojovnice! Ostravu jen tak něco na kolena nesrazí. Jsem přesvědčená, že město půjde (a jde) hrdě dál a dokáže Evropě, že v ní má své neodiskutovatelné místo. A já si i nadále budu zpívat *Ostravo, Ostravo, město mezi městy...*

4.4. Anketa

Zajímaly mě však také konkrétní názory na úroveň kultury v Ostravě. Proto jsem se dotazovala pěti vybraných lidí na jejich pocity vůči ostravskému kulturnímu klimatu a na případné změny, které by se v kulturní sféře měly odehrát, aby se zvedla její úroveň.

Bc. Martin Pleva, 30 let, novinář

Kultura v Ostravě je pestrá a kvalitní. Pokud bych měl pojmenovat kulturní věci, které mám sám v oblibě, pak jsou to letní festivaly Colours of Ostrava a Shakespearovské slavnosti. Za velmi dobré považuji malé divadelní scény - Bezruč a Arénu. Ostrava nezaostává ani po hudební či literární stránce - vždyť zřejmě nejoblíbenější současný písničkář Jarek Nohavica se k tomuto městu hrdě hlásí, stejně tak jím byl fascinován i oceňovaný a bohužel nedávno zesnulý spisovatel Jan Balabán a mnoho dalších. Kultura v Ostravě je zkrátka osobitá a dobře rozjetá, a pokud se politici budou držet slibů (což se ale bohužel moc často nestává) spojených s kandidaturou na evropský titul a budou jí dál podporovat, tak i její budoucnost lze vidět v dobrém světle. Ale to jde naštěstí asi i bez těch slibů, protože kultura je svébytná i v horších podmínkách a ta ostravská zvláště.

Marie Černá, 23 let, studentka kartografie

Úroveň kultury v Ostravě mi vyhovuje, myslím, že je dostatečně vysoká, ale určitě je co zlepšovat. Zajímají mě zejména divadla, která jsou v Ostravě perfektní, a hudební koncerty. S koncerty mám ale trochu problém, protože zajímavé kapely se tady objevují málo, třeba s Prahou se to nedá vůbec srovnávat. Koncerty jsou často v příliš malých prostorech a špatně ozvučené. Jako problém vnímám i to, že nejlepší místo pro koncerty, teda podle mého názoru, je až na "okraji města" v klubu Garage.

Marcela Funková, 40 let, asistentka ředitele stavební firmy

S kulturou v Ostravě jsem docela spokojená. Pořádá se tady hodně akcí, na které s rodinou rádi chodíme. Naposledy jsme byli na Velikonočním jarmarku na Slezskoostravském hradě, kde jsme strávili skoro celý den. Byla tam totiž úžasná atmosféra a výborný program! S manželem chodíme pravidelně každý rok na Janáčkův Máj a zhruba jednou za dva až tři měsíce si zajdeme do divadla na nějakou činohru. V Ostravě bych ale uvítala více komorních kulturních stánků ve stylu Parníku nebo Minikinokavárny, kde by se dalo příjemně posedět u kávičky a vínečka a zároveň si užívat kulturní zážitky.

Ladislav Mocek, 77 let, důchodce

Podle mého názoru je na tom Ostrava v oblasti kultury hodně dobře. Co se dozvídám z novin nebo z televize, tak se tady pořád něco děje. Nevidím tedy důvod, proč by se mělo něco zlepšovat. Abych řekl pravdu, já už v mém věku moc po kulturních akcích nechodím, ale vím, že Ostrava má výborné divadlo, spoustu kin, pořádá stále nějaké společenské akce, takže jsem přesvědčený, že pro mladé lidi je zdejší kulturní život ideální.

Ing. Robert Šimčík, 33 let, produktový manažer

Myslím, že úroveň kultury v Ostravě je docela vysoká, ale chtělo by to ještě více významných akcí. Kvalitní akce, které se tady pořádají, jsou okamžitě vyprodané a normální člověk se na ně nedostane.

4.5. A jak to vidím já?

Když jsem již tolik času věnovala pátrání po názorech Ostravanů na zdejší kulturu, nabízí se také otázka, co na to vlastně říkám já? Jak jsem spokojená s kulturním životem v mém rodném městě? Jaké akce preferuje má maličkost a kde vidím možnosti zlepšení?

Stejně jako obyvatelé Ostravy, kteří mi ochotně odpovídali na mé všetečné dotazy, jsem i já spokojená se stavem kultury na Ostravsku. Užívám si euforický pocit mezi fanoušky na zdejších povedených koncertech. Zbožňuji pocit nadšení, které ve mně vyvolávají excelentní divadelní představení a herecké výkony v ostravských divadlech. Jsem pravidelným návštěvníkem „barevného“ festivalu Colours of Ostrava, jenž mě vždy pohltí svou atmosférou a ihned po jeho konci se už nemůžu dočkat dalšího ročníku. Ano, jsem spokojená se zdejší kulturní sférou, ale také jsem přesvědčena o tom, že Ostrava má výjimečný kulturní potenciál, na kterém je ovšem zapotřebí pracovat. Je žádoucí zlepšit nejen zdejší kulturní infrastrukturu a vybudovat důležité instituce, které zde stále ještě chybí, neméně důležité je ale pracovat také na samotném přístupu ke kultuře.

Co třeba raději investovat promrhané peníze za bezplatnou hromadnou dopravu v období smogu do zdejšího kulturního růstu? Jistě, ostravští radní se rozhodli vyzkoušet MHD zdarma jako jednu z možností zlepšení ovzduší ve městě. Ačkoliv mně osobně smysl této akce unikl, ostravský náměstek pro dopravu Aleš Boháč přišel s vysvětlením, které mnohým vyvolalo úsměv na tváři. „Když se uvažovalo o tomto kroku, říkali jsme, že ji vyzkoušíme jako jednu z možností, jak pomoci dopravě i ovzduší a nelimitovali jsme to žádnou částkou. Řekli jsme, že budeme jen posuzovat, jestli to je dobré, nebo ne.“

Co k tomu dodat? Už i „největší Čech“ Jára Cimrman věděl, že je důležité ukázat, kudy cesta nevede. Kupříkladu zjistil, že vyfukováním tabákového kouře do vody nevzniká zlato. Snad tedy i ostravští radní pochopili, že tento pokus-omyl pouze „vyhodil do vzduchu“ 17 milionů korun. Kdyby tyto peníze vložili raději do projektu Klastř Černá louka, jsem přesvědčená o mnohem větším zhodnocení investic!

5. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo popsat současné kulturní zázemí města Ostravy, přiblížit zdejší kulturní infrastrukturu a nastínit možnosti využití ostravského potenciálu. Kapitola Ostravské kulturní klima přinesla informace o kulturním vyžití, které město Ostrava nabízí. Z této kapitoly jednoznačně vyplývá, že kultura v Ostravě je rozsáhlá a rozmanitá. Silné stránky zdejšího kulturního klimatu spočívají ve výjimečném propojení divadel a kvalitě uměleckých akcí, které společně pořádají. Na kvalitě zdejšího kulturního zázemí se podepisuje také fakt, že Ostrava pravidelně využívá finanční podporu města v podobě investic do kultury a jejího rozvoje

Následující kapitola, nazvaná Rozvoj kultury města Ostravy do roku 2020, kladla důraz na projekt vzniklý v rámci kandidatury Ostravy na titul EHMK 2015. V rámci projektu Ostrava 2015 byl vytvořen návrh na výstavbu kulturního klastru Černá louka, jehož význam spočívá ve vysoké koncentraci kulturních a společenských institucí na jednom místě. Z výše uvedených informací vyplývá, že město má zájem o realizaci projektu, ale nedisponuje dostatečným množstvím finančních prostředků pro výstavbu dle původního plánu. Nyní tedy zastupitele města pracují na přehodnocení celkového projektu a vyčíslení definitivní částky, kterou výstavbu Klastru podpoří.

Tato kapitola byla také věnována developerskému a rozvojovému projektu revitalizace industriálního areálu Vítkovic, který si klade za cíl vytvořit novodobý fenomén Ostravy a přivést do Moravskoslezského kraje investice v řádu desítek miliard korun. Odborná veřejnost i obyvatelé Ostravy se shodují na tom, že revitalizace a přestavba Vítkovického areálu je nejzásadnější proměnou krajské metropole za poslední desítky let. Životaschopnost projektu dokazuje nejen kvalitně vytvořený plán reaktivace, ale také aktuální proces přestavby a zpřístupnění objektu návštěvníkům již v roce 2012. Přínos „Nových Vítkovic“ byl potvrzen také udělením Ceny Czech Tourism za unikátní projekt k rozvoji národní technické památky a Evropského kulturního dědictví.

V části, nazvané Strategický plán rozvoje města, byly nastíněny možnosti ostravského vývoje, vize a plány, jejichž cílem je vytvořit z Ostravy místo, které se

může pyšnit kulturou vysoké kvality. Primárním cílem pro rozvoj Ostravy je zlepšení infrastruktury pro náročnou a vážnou hudbu, muzea a výstavy, informační a vzdělávací střediska a rekonstrukce nemovitého kulturního dědictví. Informace, které jsou zde uváděny, obsahují také objektivní výhody a nevýhody, příležitosti a ohrožení nacházející se v Moravskoslezském kraji. Díky tomuto rozdělení je možné předvídat, které faktory ostravskému kulturnímu růstu pomohou, a které naopak progresivitu města brzdí. Z výčtu negativních stránek, které ovlivňují možnosti ostravského kulturního rozvoje, je zřejmé, že město má před sebou mnoho překážek, na jejichž odstranění je zapotřebí intenzivně pracovat. Významným problémem je stále převládající negativní obraz Ostravy, stav životního prostředí a jeho vliv na image místa. Tyto handicapy zde panují již desítky let, proto nelze očekávat zlepšení během roku. Proces nápravy reputace je tedy dlouhodobou záležitostí.

V rámci další kapitoly byla problematika ostravské kultury řešena prostřednictvím žurnalistických žánrů v podobě interview, ankety a fejetonu. Z výsledků ankety vyplývá, že nabídka služeb v Ostravě svým rozsahem vcelku odpovídá potřebám obyvatel města. Je zde vytvořena poměrně stabilní nabídka tradičních kulturních akcí různých oborů a žánrů, kterých se zdejší obyvatelé pravidelně účastní. Výběr konkrétních akcí je pak již ovlivněn individuálními preferencemi ostravských občanů.

Mnohá významná jména, události a instituce bylo nutné opomenout v důsledku omezeného tvůrčího prostoru. Přesto i ze stručného přehledu kulturní sféry vyplývají specifika a rázovitost ostravské kultury. Lidé různých jazyků, vyznání i původu zde vytvořili zcela specifickou průmyslovou kulturu, většinou naprosto odlišnou od jejich původních kořenů. Jak zmínil v rozhovoru primátor Petr Kajnar, Ostrava je již dnes bezesporu významným kulturním centrem a místní kultura patří k tomu nejlepšímu, co Česká republika nabízí.

Seznam použité literatury

LIPUS, R. *Scénologie Ostravy*. 1.vyd. Praha: KANT, 2007. 174 s. ISBN 80-86970-11-6.

KALETA, I; CHROBÁK, J; HORSÁKOVÁ, M; HRUŠKA, P; HRUŠKA, P; MALURA, J. *Bílá kniha: 17 příběhů z ostravské kulturní historie*. 1.vyd. Ostrava: Statutární město Ostrava, 2009. 321 s. ISBN 978-80-254-6362-8.

NAVRÁTIL, B. *Ostrava*. 1. vyd. Praha: Paseka, 2007. 65 s. ISBN 978-80-7185-830-0.

ŠMEHLÍK, V. *Ostrava: Turistický průvodce městem a okolí*. 1. vyd. Praha: Freytag & Berndt, 2009. 145 s. ISBN 978-80-7316-2597.

ROTH, J. *Mediální výchova v Čechách: tištěná média*. 1.vyd. Praha: Tutor, 2005. 118. s. ISBN 8086700259.

RUSSMOHL, S; BAKIČOVÁ, H. *Žurnalistika: kompletní průvodce praktickou žurnalistikou*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 292 s., [24] s. obr. příl. ISBN 80-247-0158-8.

KANCELÁŘ PROJEKTU OSTRAVA - KANDIDÁT NA TITUL EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY 2015. *Ostrava Černá louka*. 1.vyd. Ostrava: Statutární město Ostrava, 2009. 321. s.

Ostrava 2015: Zpráva o činnosti. Ostrava: Kancelář projektu Ostrava 2015, 2010. 82. s.

Koncepce rozvoje kultury statutárního města Ostravy. Ostrava: Statutární město Ostrava, 2009. 48 s.

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostravy na léta 2009 - 2015. Ostrava : RPIC-ViP s.r.o., 8.12. 2008. 38 s.

PLEVA, Martin. Josef Pleskot. Architekt, který mění tvář Ostravy. *Moravskoslezský deník*. 18.4.2011, 92, s. 1.

Elektronické zdroje

BILEDIVADLO.CZ. O nás [online]. 2011. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW:
<http://biledivadlo.cz/onas_czvr.htm>.

DIVADLOARENA.CZ. Historie divadla, [online]. 2010. [cit. 2011-03-25]. Dostupný z WWW:
<<http://www.divadloarena.cz/divadlo/historie/>>.

DOLNIOBLASTVITKOVICE.CZ. Nové Vítkovice [online]. 2011. [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: < <http://www.dolnionblastvitkovice.cz/36/cs/node/1960>>.

LABYRINTOVA.CZ. Ty, který lyžuješ: Bílé divadlo [online] 2011. [cit.2010-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.labyrintova.cz/historie-akci/42/ty-ktery-lyzujes-bile-divadlo.html>>.

MSSTAVBY.BLOG.CZ. Z pece bude vyhlídková věž [online]. 2011. [cit. 2011-03-27]. Dostupný z WWW: < <http://msstavby.blog.cz/1103/5>>.

OSTRAVA.CZ. Festivaly [online]. 2011. [cit. 2011-4-4] Dostupný z WWW:
<<http://www.ostrava.cz/jahia/Jahia/site/ostava/ostava/turista/kultura-sport/festivaly>>.

OSTRMUZ.CZ. Historie [online]. 2011. [cit.2010-04-10]. Dostupný z WWW:
<<http://www.ostrmuz.cz/website/mainmenu/muzeum/historie/>>.

Seznam zkratek

ALMA	Akropolis Live Music Awards
CKV	Centrum kultury a vzdělávání
ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
DAMU	Divadelní akademie múzických umění
DKMO	Dům kultury města Ostravy
DPB	Divadlo Petra Bezruče
EFWMF	European Forum Of Worldwide Music Festival
EHMK 2015	Evropské hlavní město kultury 2015
JAMU	Janíčková akademie múzických umění
NDM	Národní divadlo moravskoslezské

Seznam obrázků

Obr. 2.1. Divadlo Antonína Dvořáka	11
Obr. 2.2. Fotografie externího představení Bílého Divadla.....	14
Obr. 2.3. Irský festival 2010	17
Obr. 2.4. Projekce festivalu Ostrava Kamera Oko v industriálních prostorech bývalé tovární haly.....	18
Obr. 2.5. Ostravské muzeum na Masarykově náměstí	20
Obr. 3.1. Tajemná Ostrava	23
Obr. 3.2. Vítězný návrh Klastru Černá louka	25
Obr. 3.3. Vizualizace kongresového centra.....	27
Obr. 3.4. Vizualizace zrekonstruované Vysoké pece č.1.....	28
Obr.3.5. Prioritní oblasti rozvoje města Ostravy	29

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje

zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských

a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní

dílo;

- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠBTUO)

má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);

- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v

Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci

budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;

- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu

s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci

k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode

mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření

díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

.....
.....

Seznam příloh

Příloha č.1.	Informační materiál ke Kandidatuře Ostravy na titul EHMK 2015
Příloha č.2	Tisková zpráva z 6. května 2011 ohledně udělení Ceny Czech Tourism pro projekt Nové Vítkovice